ॐ

॥ तत्त्वमसि ॥

॥ शङ्कर देशिक मे शरणम् ॥

॥शाङ्करभाष्यपारायणाञ्जलिः ॥

साकारवानेव च वेदधर्मः सरस्वती स्वार्थवती च येन ।

सौम्यश्च स भगवानार्तिहन्ता लोके चकास्ति किल शङ्करार्यः ॥

२०१० सितम्बर १५ - सितम्बर २७

(भाद्र. शु.अष्टमी - आश्वि. कृ. चतुर्थी)

आदिशङ्कर-अद्वैतप्रतिष्ठानम्] श्रीबदरीनाथः] चमोली] उत्तराखण्डः

तत्र भवतां खलु वैदिकधर्मैकावलम्बिनां सकलसज्जनानां विपुलोपलम्भास्पदमिदं यत् श्री सत्यसनातनवैदिकधर्मस्य परिरक्षणाय यथाकालं भगवदवतारा आविर्भवन्तीति। तेषु भगवतो भूतभावनभूतेशस्य सर्वतोभूमण्डलभूतिकरो हि कश्चिदपूर्वोऽयमवतारो भगवत्पादाद्यशङ्कराचार्यः। वाचस्पतिरिव शास्त्रस्य दिवापतिरिव प्रबोधस्य निशापतिरिव प्रसादस्य कुमार इव शौर्यस्य धृतावतारः स किशोरसूरिरासेतुहिमालयमखण्ड-भारत- भूखण्डं नैकवारमटन् पण्डितंमन्यानामुत्सन्न-संप्रदायज्ञानानामस्मदीयानाञ्च केषाञ्चित्] अन्येषां चोन्मार्गपतितवावदूकानां नास्तिकास्तिकदर्शनमानिनां वितण्डैकमानदण्डानां शठवाडवेयानां तुण्डताडनं कृत्वा सर्वलोकहितार्थं वेदार्थसारं पुनः प्रतितिष्ठासु-मृदुलपदर्जुवाक्यविन्यास-रोचिष्णु गम्भीरार्थगर्भसहिष्णु सांख्यादि-द्वैतमत-खद्योतग्रसिष्णु तार्किकचाटभटराजपराकरिष्णु अनाद्यविद्यान्धकाररोधन-प्रभविष्णु तद्विष्णोः परमं पदं प्रापयिष्णु प्रस्थानत्रयभाष्यं विरचयामास। आरचय्य च तत् स्वल्पकालेनैव सोऽद्वैतदर्शन-दिग्विजयी न केवलं कलिबलेन व्याकुलीभूतवैदिकधर्मस्य दुराचारमलानि निर्मलीकृत्यानाद्यार्षसंस्कृतिमुद्दधार] अपितु चतुर्दिशं चतुर्वेदमठेषु चतुर्विनेयान् प्रतिष्ठाप्याखण्डभारतमैक्यसूत्रे च गुम्फित्वा दृढभावबद्धकराञ्जलिरचिरायुरपि चिराय मातृभूमिं समारराध। अहो धन्यः ! भारतभूसुतानुत्तमः स मुनिसत्तमः।

भाष्यं च तत् संसारतापसंतप्तानां रागमोहकृतकर्मकलुषित-चेतसां कल्याणमार्गमात्र-मिमृगयिषूणां साधकानां चतुर्वर्गपुरुषार्थाय सर्वदाऽलम्] तथापि चरीकृष्यमाणसंसार-त्रिविधमोह-विषयाणामहोमोहनतया मोमुह्यमानानां नारायणपरंपरादीक्षितभिक्षूणामपि शाङ्करसंप्रदायनामधारिणामपि सांप्रतिकानामनेकेषां दुर्नियतिनियोगादिव तत्कृतभाष्यादि-प्रमाणश्रवणाध्ययनादिकं प्रति विशेशीर्यमाण-श्रद्दधानतां दर्शं दर्शं तत्करुणाकिरण-द्रवीभूतान्तरङ्गः श्री कैलासाश्रमदशम-पीठाधीश्वरः शाङ्करपरंपरासंतोषकाचार्यः परमपूज्यब्रह्मलीनाचार्यमहामण्डलेश्वरः **श्रीमत्स्वामिविद्यानन्दगिरिमहानुभावः** तेषां कृतेऽनन्यगतिकया नियमेनैकहोराभाष्य-स्वाध्यायोऽपि कालेन भूरिश्रेयसे भूयादित्याशया स्वयमपि खिस्ताब्दे १९९८- तमवर्षादारभ्य निजशरीरपातान्तं तन्नियमं सम्यङ्निवर्तयन् स्वशिष्यगणाञ्च स्वोत्साहं प्रेर्यमाण आचार्यपदान्वर्थकोऽस्माकं सर्वेषामुपादेयवचनश्चाभवत्।

स्यादप्यत्र केषाञ्चिदाकांक्षा किं पारायणमात्रेणेति] अत्र ब्रूमः- सिद्धानान्तु जीवन्मुक्तानां केवलं प्रारब्धभोग्यानामपि लीलया धृतकर्तव्याभासानां लोकसंग्रहार्थम् ***आसुप्तेरामृतेः कालं नयेद्वेदान्तचिन्तया*** इत्युक्तेः कालयापनमात्रं पारायणादीनां प्रयोजनम्] तथा सपदवाक्यप्रमाणमधीतभाष्याणां विविदिषूणां मुमुक्षूणां महामतीनामाचार्यकल्पानां तु ***आवृत्तिरसकृदुपदेशाद्*** इति न्यायाद् ***उपायेऽधिको यत्नः कर्तव्यो नोपेये*** ¼तै॰उ॰भा॰१॰१२½ इति भाष्योक्तेश्चाऽतण्डुलनिष्पत्त्यवघातवद् वाक्यावृत्त्या स्मृतिशुद्ध्यर्थद्रढिमतत्त्वनिष्ठा प्रयोजनम्] उत्तीर्णव्याकरणन्यायार्णवानामनूचानानां तत्त्वजिज्ञासूनां ब्रह्मचारिणां तु मननावृत्त्या गूढार्थानावरणविचारणा प्रयोजनम्] अधीयमानानामुच्चारणादिसमर्थानां विद्यार्थिनामपि *स्थिते च नित्ये शब्दे नित्योऽर्थो नित्येन संबन्धेन निहित* इति शब्दावृत्त्याऽर्थजिज्ञासाजनकतया सत्वरमर्थप्रतिपत्तिः प्रयोजनम्] आरब्धव्याकरणाध्ययनानां प्राथमकल्पिकानां बटूनां तु यथामति सन्धिसमासस्वराद्यभ्यासादनतिदैर्ध्येण भाषासौष्ठवं] क्रमेणार्थजिज्ञासादिकं च सर्वं प्रयोजनम्] किमधिकेन ! सर्वे चामी सश्रद्धं नियतपारायणेन स्वधर्मनिरताः कृतभाष्यभाष्यकारार्चनाश्च सन्तः तद्भवपुण्यपुञ्जेन निरस्तसमस्तान्तराया यथाक्रममनतिदूरे निःश्रेयसपदं प्रपद्येयुरित्येवं सर्वं सुस्थं पारायणनियमे। तथा च वच्मः-

पापान्निवारयति तदैव शास्ति धर्मं निद्रां प्रजागरयति तनुते च विद्याम्।

नित्यं हितं प्रदास्यति मधुरा च वाणी मातेव नो रक्षति शाङ्करभाष्यशक्तिः॥ इति दिक्।

अथ प्रकृतमेवानुस्त्रयते] तत्र सकलाम्नायशिरोमुकुट-सर्वतोभद्रैक-निलयसत्यज्ञानानन्तानन्द-नित्यशुद्धबुद्धमुक्तस्वभाव-ब्रह्मैकलक्ष्याद्वैतवेदान्त-संप्रदायप्रवर्तकानां विपश्चिदग्रगण्यानां नारायणादारभ्य वार्तिककारान्तास्मत्-परात्परगुरूणां तुरीयाश्रममहिम्नां तपोधनानां तपोभूमिर्बभूव निखिलपुराणेतिहासरचनासु प्रख्यातिंगतं तुषारशैलश्रृङ्गपरिवृतं भगवन्नारायण-देवर्षिनारदादिनिकेतनं नितान्तशान्तसुन्दरं बदरिकाश्रमम्। अत एव तदस्माकं वेदान्तसंप्रदायतीर्थप्रमुखतां प्रथते। यथा च- ****सहस्त्रशीर्षा पुरुषः] पुरुष एवेदं विश्वं] अतो ज्यायांश्च पूरुषः^^** इत्यादिवेदान्तबीजभूतर्क्सूक्तस्यर्षिर्नारायणः तत्रैव तपश्चकारेति श्रूयते। अत एव हेतोर्बदरीनाथदेवालयेऽद्यापि नारायणस्य तपोमूर्तिरिव दर्शकमनो हारयते।

तथा च] तत्रैव सुरसरित्तीरवासी महर्षिर्वेदव्यासोऽपि भारतेतिहासव्याजेन सर्वकाल-सकलकविकण्ठोपजीव्यमखण्ड-ब्रह्माण्डशास्त्ररसभाण्डं महाभारतं नाम बबन्ध] यतो हि निःसृता श्रुतिमकरन्दबिन्दुस्यन्दिनी भगवच्चरणारविन्दबन्धिनी भागवतनन्दिनी सर्वभुवनानन्दिनी एषा भगवद्गीता] या च स्मृतिप्रस्थानपदंगता सर्वत्र सद्भिर्जरीगृह्यते ।

किञ्च] तत्रैव निवसन्नृषिपुंगावो भगवान् बादरायणश्च स्वीयमुपनिषद्वाक्योपा-श्रितन्यायोपबृंहितगात्रं दुर्मतिमतमर्दनवेत्रं सर्वदर्शनजैत्रं वेदान्तमीमांसानेत्रं ब्रह्मसूत्रं प्रणिनाय ।

अन्यच्च] अद्वैतसिद्धान्तविदांवर आचार्यप्रवरः श्रीगौडपादाचार्योऽपि तत्र बदरिकाक्षेत्र एव चिरं तपश्चरन्नाम्नायार्थमथनफलमजातवादनवनीतं ममन्थ] अत्र *आचार्यो हि पुरा बदरिकाश्रमे नरनारायणाधिष्ठिते नारायणं भगवन्तमभिप्रेत्य तपो महदतप्यत] ततो भगवानतिप्रसन्नस्तस्मै विद्यां प्राददिति^ ¼मा·का·टी· ४·१·१½ इत्यानन्दगिरिचरणोक्तिः प्रमाणम् ।

अपरञ्च] भगवान् शङ्कराचार्योऽपि शङ्करशासनं शिरसा धृत्वा काशीतो बदरीधामागतो दैवनियोगान्नारदकुण्डान्नारायणशिलामूर्तिमुद्धृत्य यथाविधि प्रतिष्ठाय तत्रैव गिरिगुहावेश्मः स्वप्रणेयवरान् स्वाध्यायमध्यापयन् तदन्तरार्थञ्च दाध्यायमानोऽलब्धागाधगाम्भीर्याणि सूक्तानसौष्ठवाणि तानि प्रस्थानत्रयभाष्याणि] ततोऽतिसुखावगम्यानुपदेशसाहस्रिप्रमुखान् निबन्धाञ्च आसकल-लोकक्षेमनिर्वहणक्षमोऽपि निर्ममः सन् निर्ममौ । तथा चोक्तं माधवीये शङ्करदिग्विजये-

****तत्रत्यतीर्थानि निषेवमाणो गन्तुं मनोऽधाद् बदरीं क्रमात्सः ।^^ ¼६·५६½**
तेन व्यनीयत तदा पदवी दवीयस्यासादिता च बदरी वनपुण्यभूमिः । ¼६·५९½
स द्वादशे वयसि तत्र समाधिनिष्ठैर्ब्रह्मर्षिभिः श्रुतिशिरो बहुधा विचार्य ।
षड्भिश्च सप्तभिरथो नवभिश्च खिन्ने भव्यं गभीरमधुरं फणति स्म भाष्यम् ॥ ¼६·६०½
¼ सन्त्यपराण्यपि सनन्दनवृत्तान्तादीन्येकाधिकोपादेयानि परं विस्तारभीरत्रावरोधिका ½

एतत्सर्वं परंपरायानुस्मृत्य भगवत्पादभक्तानां भावसंकल्पः समभूद् यदैषम एव तद् बदर्यां नारायणदिव्यसन्निधौ भाष्यप्रादुर्भावभूमौ भाष्यपारायणेन गङ्गाजलेन गङ्गाया इव तदर्हणं करिष्याम इति । प्रार्थयेमहि च तेन त्रिलोकीनाथं श्रीनाथं श्रीबदरीनाथं यत्स्वकरुणाकटाक्षक्षेपेन कलिकल्मषकलुषितनिजजनान् सकलसन्तापनिदानद्वैतनिशान्तकं नित्यशान्तिसमृद्धिदीपमन्दिरं वेदान्तं प्रति सदा श्रद्धानान् भावयताद् भगो इति ।

ईश्वरानुग्रहादितः परार्येपि इत्थंभूतं भाष्यपारायणाञ्जल्यनुष्ठानं केरलप्रान्ते भाष्यकृज्जननीगृहे ¼वर्तमाने चिन्मय-अन्ताराष्ट्रीयप्रतिष्ठाने½ सफलोदर्कं धन्यं संपन्नम् ।

अन्ते च यथायोग्यं सादरं निमन्त्रयते सर्वान् भगवत्पादीयभाष्याक्षरचणान् महाभागधेयान् यत्स्वमहदुपस्थित्येदं परमपुण्यावहं पारायणानुष्ठानं महीकुर्वन्तु इति ।

अस्य समस्तान्तरायनिस्तारणाय भगवतः परमपुरुषस्य समेषां सतां चानुग्रहाशीर्भूयात् ।

नारायणस्मृतयः

भगवत्पादभक्तमण्डली]

उत्तरकाशी

कार्यक्रमसंक्षेपः

आयोजकः	-भगवत्पादभक्तमण्डली] उत्तरकाशी] उत्तराखण्डः
्वागतम्	-श्रीबदरीधामधर्माध्यक्ष-महामहिम-रावल-पदालङ्कार-
¼सितम्·१५	**श्रीयुतकेशवन् नम्बूतिरीमहोदयानाम्** आदिशङ्कराचार्य-
ायंकाले½	अद्वैतप्रतिष्ठानाध्यक्षाणां निर्वाहकगणैः
उद्घाटनम्	-परमादरणीय
	श्रीमत्स्वामितेजोमयानन्दाचार्यमहाभागकरकमलाभ्याम्
¼सितम्·१५	¼महाप्रमुखः]चिन्मय-मिषन्-आश्रमः]
ायंकाले½	सान्दीपनीसाधनालयः] पवाई] मुम्बापुरी½
धानाचार्योऽध्य	**-पूज्याचार्यश्रीमत्स्वामिमेधानन्दपुरिमहाराजः**
क्षश्च	¼प्रधानाचार्यः]श्रीकैलासब्रह्मविद्यापीठम्] ऋषिकेशः½
ारायणसंरक्षकः	**-पूज्यपादाचार्यश्रीविष्णुतीर्थमहाराजः**
	¼आचार्यकुटीरः] जाह्नवीधाम] गंगोरी] उत्तरकाशी½
ारायणसमयः	**-सितम्·१६** तमदिनादारभ्य **सितम्·२७** तमपर्यन्तम् **प्रातः ७-**
	वादनादारभ्य
	सायाह्ने ४- वादनपर्यन्तम्। आहत्य द्वादशदिनेषु
	अष्टोत्तरशतहोराः ¼१०८½
ारायणपीठे	-भगवत्पादभक्तमण्डली
आरतिः	प्रतिदिनं **सायाह्ने ५**-वादनादारभ्य
त्सङ्गः	-प्रतिदिनं **रात्रौ ६**- वादनादारभ्य ८- वादनपर्यन्तम्।

दिनाङ्के **सत्सङ्गे विशिष्टोपस्थितिः**

१६ **आचार्य-श्रीमत्स्वामिमेधानन्दपुरिमहाराजानाम्**

(प्रधानाचार्यः, कैलासब्रह्मविद्यापीठम्, ऋषिकेशः)

१७ **श्रीमत्स्वामिप्रेमानन्दसरस्वतीमहाराजानाम्** (शिवानन्द-आश्रमः, गणेशपुरम्, उत्तरकाशी)

आचार्य-श्रीमत्स्वामिविष्णुतीर्थमहाराजानाम् (आचार्यकुटीरः,जाह्नवी धाम, गङ्गोरी, उत्तरकाशी)

१८ **आचार्य-श्रीमत्स्वामिविशुद्धानन्दगिरिमहाराजानाम्**

(श्री विश्वनाथधाम, सुन्दरनगरम्, हिमाचलप्रदेशः)

आचार्य-ब्रह्मचारी रामकृष्णमहाभागानाम् (कालिकमलीकुटीरः, पशुलोकः, ऋषिकेशः)

१९ **श्रीमत्स्वामिमहादेवानन्दसरस्वतीमहाराजानाम्**

(अध्यक्षः, शिवानन्दयोगवेदान्त-आश्रमः,तिरुवनन्तपुरम्, केरलप्रदेशः)

आचार्य श्री मणिद्राविडमहोदयानाम् (मीमांसकाचार्यः, मद्रास्-संस्कृतमहाविद्यालयः, चेन्नई)

श्रीमत्स्वामिपद्मनाभानन्दसरस्वतीमहाराजानाम् (मुख्यसचिवः,

२० दिव्यजीवनसंघः, ऋषिकेशः)

श्रीमत्स्वामिध्यानानन्दसरस्वतीमहाराजानाम् (संचालकः,तपोवनकुटीरः, उत्तरकाशी)

२१ **आचार्य-श्रीमत्स्वामिप्रज्ञानानन्दतीर्थमहाराजानाम्**

(अध्यक्षः, श्रीतीर्थपाद-आश्रमः, वाषूरः, केरलप्रदेशः)

साध्वी-माता-पूर्णप्रज्ञाभवतीनाम् (श्री अखण्ड-बोध-गङ्गातीर्थ-आश्रमः, रायवाला, हरिद्वारम्)

२२ **आचार्य श्री दिव्यस्वरुपमहाभागानाम्** (श्री दत्तात्रेयपीठम्, वाराणसी)

२३ **महामण्डलेश्वर-श्रीमत्स्वामि-असङ्गानन्दसरस्वतीमहाराजानाम्**

(परमार्थ-निकेतनम्, स्वर्गाश्रमः, ऋषिकेशः)

२४ **आचार्य-ब्रह्मचारी दिव्यचैतन्यमहाभागानाम्** श्री राजराजेश्वरीमठम्, वाराणसी)

२५ **परमादर्श-आचार्य-महामण्डलेश्वर-स्वामिविश्वात्मानन्दपुरिमहाराजानाम्**

(अध्यक्षः, साधनासदन-आश्रमः, हरिद्वारम्)

२६ **परमादर्श-आचार्य-महामण्डलेश्वर-स्वामिप्रणवचैतन्यपुरिमहाराजानाम्**

(अध्यक्षः, परमार्थसाधकसंघः, वाराणसी)

२७ **परमादर्श-महामण्डलेश्वर-स्वामिविरागानन्दगिरिमहाराजानाम्**

(अध्यक्षः, परमार्थशङ्कर-आश्रमः, सैथलः, हरियाणाप्रदेशः)

आचार्यमहामण्डलेश्वर-श्रीमत्स्वामिपुण्यानन्दगिरिमहाराजानाम्

(पीठाधीश्वरः, निरञ्जनी-अखाडा, हरिद्वारम्)

पत्रव्यवहाराय

भगवत्पाद् भक्तमण्डली
C/o शिवानन्द-आश्रमः उजेली] उत्तरकाशी उत्तराखण्डः
हिमालयः - 249193
+91 9458349345, 01374 226044, 222833
+91 9458134079, +91 9897304685, +91 9411145210 kashidivine@gmail.com , hariomganga@gmail.com

श्रीमान् शङ्करन् नम्बूतिरी] सचिवः]
आदिशङ्कराचार्य-अद्वैतप्रतिष्ठानम्] श्रीबदरीनाथः
mob: +91 9557123567
adwaithbavan@rediffmail.com

निमन्त्रणपत्रमिदं स्वीकृत्य एतत्समं समावेशितलेख्यपत्रेण भवदागमनदिनाङ्कसूचनादिकंसाशीर्वादं स्वाभिप्रायं च यथाकालम् अवश्यमेव प्रेषयन्त आयोजकजनान् अनुगृह्णन्तुआर्या इति निवेद्यते ।

www.bhashyaparayanam.webs.com